

MAGYARORSZÁG A II. VILÁGHÁBORÚBAN

↗	↓	↘
1939-1941:	1941. június 27.:	1941-1945:
A semlegesség időszaka	Belépés a háborúba	Harc a tengely oldalán

1. A semlegesség időszaka:

a) Semlegességi taktika:

Magyarország a II. világháború kitörésekor **nem lép be a háborúba, semleges marad. Cél: mindkét harcoló féllel jóban lenni**, s kivárni, hogy mikor tudunk a kedvező alkalmakat kihasználva **békésen területeket visszaszerezni**.

b) Terület-visszacsatolások:

A semlegesség időszaka alatt négy területrészt tudunk átmenetileg visszaszerezni a történelmi Magyarország területéből:

Terület-visszaszerzési alkalom	Visszakapott terület	Nagysága (km ² -ben)
1. bécsi döntés (1938): Hitler lett a döntőbíró hazánk és Csehszlovákia között, az új határ etnikailag igazságos	A Felvidék magyar többség lakta déli része	12 000 km ²
Csehszlovákia feldarabolását (1939) kihasználva a magyar sereg bevonult Kárpátaljára.	Kárpátalja	11 000 km ²
2. bécsi döntés (1940): Hitler lett a döntőbíró hazánk és Románia között, az új határ etnikailag már vegyesebb.	Észak-Erdély	43 000 km ²
Jugoszlávia megszállása (1941): amikor Hitler elfoglalta Jugoszláviát, megszálltuk a magyarlakta területeket.	Muraköz és Délvidék	12 000 km ²

A terület-visszacsatolások következtében Magyarország területe 93 000 km²-ről 171 000 km²-re, lakossága 10 millió főről 15 millió főre növekedett. Ez volt a revízió és az irredentizmus maximális eredménye.

A terület-visszacsatolások térképe

2. Belépésünk a háborúba:

A semlegességi taktikát feladva Magyarország 1941 nyarán belépett a háborúba a tengelyhatalmak oldalán. A belépés okai:

- Mindegyik terület-visszacsatoláshoz Hitler hozzájárulása is kellett ⇒ az ország kényszerből egyre közelebb került a tengelyhatalmakhoz
- 1941 nyarán úgy nézett ki, hogy Hitler legyőzhetetlen. Amikor megtámadta a szovjeteket, a szlovákok és a románok azonnal csatlakoztak a németekhez ⇒ **mi sem maradhattunk le mögöttük, ha még akartunk területeket visszakapni, főleg úgy, hogy biztosnak látszott a gyors győzelem is.**

A belépéshez már csak egy megfelelő ürügy kellett, a **kassai bombázás**:

1941. június 26-án ismeretlen gépek bombázták Kassát. Másnap Bárdossy László miniszterelnök bejelentette a parlamentben, hogy a bombázók szovjet gépek voltak ⇒ **Magyarország hadat üzent a Szovjetunióknak és ezzel belépett a háborúba.**

3. Harc a tengelyhatalmak oldalán

A magyar csapatokat Hitler a **Szovjetunió elleni háborúhoz** használta fel:

- a) 1941 nyár-ősz: az ún. **gyorshadtest bevetése** (45 ezer fő)
- Főként **védekező feladatokat** kellett ellátni az utánpótlás-vonalakon
 - 1941 végére **felmorzsolódott** a harcokban

b) 1943 január – február: a 2. magyar hadsereg pusztulása

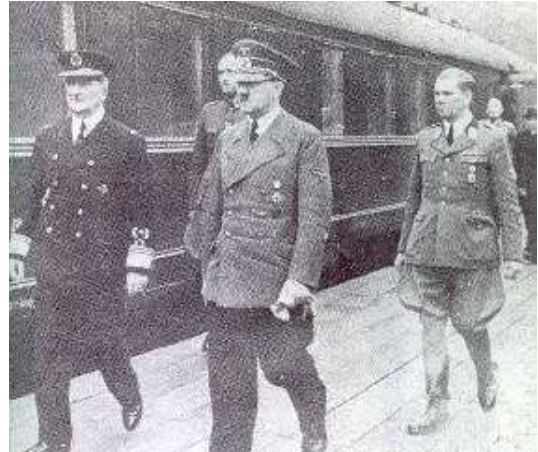
- Létszáma **200 ezer fő** ⇒ ez már jelentékeny haderőnek számított
- Helyszín: **Don-kanyar (Voronyezs)**
- Feladat: **a szovjet ellentámadás feltartóztatása** a sztálingrádi csata után
⇒ ennek érdekében **3 hídfőállást** kellett megvédeni:
①: **Uriv** ②: **Scsucsje** ③ **Korotojak**
- A célkitűzés megvalósítása nem sikerült, 1943 január-február folyamán a szovjet **Vörös Hadsereg szinte teljesen megsemmisítette a 2. magyar hadsereget**: a 200 ezer katonából 50 ezer térhetett haza ⇒ az esemény neve emiatt **Don-kanyari tragédia** vagy **voronyezsi katasztrófa**.
- **A vereség okai:**
 - ⇒ a szovjetek túlereje
 - ⇒ a magyar fegyverek gyenge technikai színvonala
 - ⇒ „Tél tábornok” beavatkozása: sok katona halálra fagyott

4. Magyarország veresége (1944-1945)

a) Hazánk német megszállása

A 2. magyar hadsereg megsemmisülése után Horthy **titkos tárgyalásokba kezdett az angolszászokkal** ⇒ a németek többé nem bíztak a magyar szövetségben, ezért **1944. március 19-én a „Margaréta terv” alapján megszállták az országot.**

Amíg Horthy Hitlernél tárgyalt, a német hadsereg megszállta az országot

A megszállás következményei:

- sok politikust üldözött a Gestapo (**titkosrendőrség**)
- áprilistól **angol bombatámadások** Magyarország ellen.
- megindult a **zsidóüldözés**
- az ország **gazdasági kirablása** (nyersanyag, munkaerő, közlekedés).
- az **1. magyar hadsereget** **frontra** küldték.

b) Horthy kiugrási kísérlete:

1944 augusztusában Románia átállt a szövetségesek oldalára ⇒ nekünk is lépni kell: ha Magyarország nem áll át, a románok visszakapják Észak-Erdélyt a háború után a győztesektől.

1944. október 15.: Horthy rádióbeszédben jelentette be, hogy **fegyverszünetet** kér, a németek parancsait ne kövesse a hadsereg ⇒ később német nyomásra mindent visszavont. Lemondott, miután a nyilas párt vezetőjét, **Szálasi Ferencet nevezte ki miniszterelnökké.**

c) Szálasi Ferenc rémuralma:

- **miniszterelnök** és „**nemzetvezető**” egy személyben
- a zsidó gettók felállítására, **tömeges kivégzések** a Dunába lövés módszerével
- anyagi és kulturális javak elhurcolása

d) A háború vége: Magyarország szovjet megszállása

A szovjet megszállásra **négy lépésben** került sor;

- **Debreceni hadművelet**: tankcsata 1944. október 6-tól 29-ig.
- A 2. ukrán front Malinovszkij vezetésével **elfoglalta a Tiszántúlt**.
- **Budapest ostroma** decembertől február 13-ig.
- A **Dunántúl elfoglalása**

Budapesti látképek 1945-ből

1945. április elejére az ország egész területe szovjet katonai megszállás alá került, a háborút ismét a vesztesek oldalán fejeztük be.

5. Magyar miniszterelnökök a II. világháború alatt

1938-39: Imrédy Béla

- Horthy azért nevezte ki, mert Imrédy kitűnő **angol kapcsolatokkal** bírt ⇒ azt remélte, hogy nem veszítjük el a **szövetségesek jóindulatát**
- **Bukása:** Imrédy az 1. bécsi döntés után angolbarátból **Hitler lelkes rajongója lett** ⇒ Horthy leváltotta, mert nem jött be az elképzelése.

1939-41: Teleki Pál gróf

- Feladata: **egyensúlyozni a tengely és a szövetségesek között**, megőrizni Magyarország semlegességét
- **Bukása:** miután **Jugoszláviával örök barátsági szerződést** kötött, három hónap múlva Hitler nyomására **hadat kellett üzennie Jugoszláviának** ⇒ nem volt hajlandó megszegni a szavát ⇒ 1941. április 3-án **főbe lőtte magát** Búcsúlevelében így írt Horthynak: *„Hullarablók lettünk, a legpocsékabb nemzet... Nem tartottalak vissza. Bűnös vagyok.”* ⇒ öngyilkosságával **megpróbálta visszatartani Horthyt a háborúba lépéstől**, de nem sikerült.

1941-42: Bárdossy László

- Feladata: hadat üzenni a szövetségeseknek ⇒ **belépteti az országot a háborúba**
- **Bukása:** a **szovjet fronton való vereségek** miatt Horthy visszakozik ⇒ ismét angolbarát miniszterelnököt keres

Imrédy Béla

Teleki Pál

Bárdossy László

1942-44: Kállay Miklós

- Feladata: ő vezeti a **titkos tárgyalásokat a szövetségesekkel**, s mellette a **tengellyel is jóba kell lennie** ⇒ hol az egyik, hol a másik féllel tárgyal ⇒ ezt nevezték **hintapolitikának** vagy „**Kállay-kettősnek**”.
- Bukás: **a német megszállás után** a titkosrendőrség halálra keresi ⇒ **külföldre kell menekülnie**

1944 (március-augusztus): Sztójay Döme

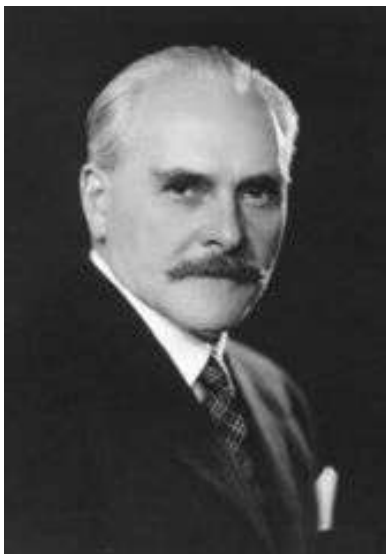
- Hitler-barát miniszterelnökként **feltétel nélkül kiszolgálja a német megszállókat**
- Bukása: Horthy meneszti, amikor rájön, hogy át kell állni a szövetségesek oldalára

1944 (augusztus-október): Lakatos Géza

- Neki kellett volna **előkészítenie az ország háborúból való kilépését**, de erre már nem sok ideje maradt.

1944-45: Szálasi Ferenc

- A nyilasterror vezetője, a nemzetvezető nemzetvesztő.

Kállay Miklós

Sztójay Döme

Lakatos Géza